

SLOVENSKI NAROD.

lahaja vsak dan zvečer, izimki ne dela in praznike, ter velja po posti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 80 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od peterostopnje potit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvloč frankovati. — Ekokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovotijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Šolske knjige ali tobak.

II.

Če se usede veliki gromovnik na Kamnu k pisalni mizi, se oznanja slovenskemu svetu v prvi vrsti en in isti dogma. S tisto sigurnostjo, kakor kak bojevit četrtoletnik ljubljanskega lemenata govor o papeževi nezmotljivosti, zatrjuje g. dvorni svetnik, da ga ni na slovenskem ozemlju krščenega bitja, ki bille količaj razumelo o politični upravi, o justici, o trgovini, o zeleznicah, o zavarovanju protiognju, o pedagogiki ali visokih šolah, alic veliki in mali politiki izvzemši — graščaka na Kamnu. Le mimogrede pritegne v kaki mali točki dr. Šusteršiču. Za nas je nekaj sublimnega čitati v »Slovenec« kako je bilo tega in tega dne, tega in tega leta, ko je poslanec Šuklje stavil kak predlog v deželnem zboru kranjskem. Kakor da bi se nad od solinca razbeljeno kranjsko deželo, napravljalo k hudi urji.

Nad Grintovcem se zbirajo črni oblaci, mahoma se začne bliščati, sliši se votlo grmenje, čuje se nekaj streli in ko se nebo razjasni, pokaže se kakor Dantelov empirej v samem zlatu in luči Šukljev predlog. K sreči je ta nevihta le nevihta na gledališkem odru in ko pade zastor, gredo liberalci, katerim so bile namenjene strele, zopet čili in zdravi v »Narodni dom« ali k »Roži« ali pa naravnost domu. A žalibog tudi predlog je večkrat le lep fantom.

Gospod dvorni svetnik smatral bi za veliko nesrečo, če bi država, ki je na ljudsko šolstvo pridržala ves vpliv, vse bremena pa naložila deželam, prevzela nase tudi učiteljske plače. Nam se dozdeva, da je edini patentirani slovenski politik nelogičen in nepreviden obsem.

Če pisatelj teh člankov smatra za napako, da ima že sedaj država ves upliv, pa nikakih bremen, zdi se nam nelogično, popravljati to napako na ta način, da se nalože deželi še več bremen, pusti pa

državi ves sedanji vpliv na ljudsko šolo, kajti o tem, kako naj se omeji ta vpliv države na šolo, ne najdem ne besedice v vseh dolgih člankih.

Neprevidno pa se nam zdi za-vzemati v tako važnem vprašanju, kot je reguliranje učiteljskih plač, na svojo pest takc enostransko stališče.

Da bi se bil poslanec Šuklje vsaj nekaj naučil iz lastne politične preteklosti.

Ko je minister Gautsch izdal svoj dislokacijski ukaz, s katerim je odpravil celo vrsto srednjih šol po malih mestih in tudi kranjsko gimnazijo, utemeljeval ga je, med drugim s tem, da je trdil, da majhna mesta sploh niso primerna za razvoj srednjih šol. Takrat je bil poslanec Šuklje slučajno popolnoma ministro-vega mnenja. Zatrjeval je večkrat in na več krajih, da je v malih mestih premašo zasluga, premašo podpore za revne dijake, da socialno življenje ni razvito, da je meščanstvo preveč omejeno, da hirajo profesorji, ker ne najdejo svojemu izobraženju primerne družbe, in da tudi dijaki nimajo pri-ložnosti, širiti si obzorje in se izobraževati v družabnem oziru.

Ko pa so Čehi začeli trgati ta ministrov ukaz v male kosce, ko se je posrečilo pridobiti grofa Hohen-wartha, da se je zanimal za strem-ljenje občinskega odbora kranjskega mesta, ki je sklenil načelno, vložiti vsako leto prošnjo za obnovitev kranjske gimnazije, in ko je končno desnica napravila nekak junetim med kranjsko in celjsko gimnazijo, pri-družil se je zopet poslanec Šuklje od-poslancem kranjskega mesta, ki so hodili prosit za obnove te srednje šole. —

Učitelj na ljudski šoli dela prav tako v korist državi, kakor politički, justični ali davčni in drugi uradniki. Iz tega stališča ni torej prav nič ne-utemeljenega zahtevati, da ga tudi država plačuje. To bi bilo le mogoče potom velike akcije, katerih bi se ude-ležile vse v državnem zboru zasto-

pane dežele. V tem slučaju vsaj kranjski poslanci in če so tudi sami klerikalci, ne bodo rekli: mi tega ne maramo, to bi bila za nas največja nesreča. Ali kakor je imel svoje dni minister Gautsch možnost, sklicevati se na to, da tako razborit čolnik, kakor je poslanec Šuklje, odobrava njegov ukaz, tako bo imel dotični finančni minister, ki se bo prejkone branil tega novega bremena, priliko odgovoriti kranjskim poslancem, da je tako odličen financer kakor poslanec Šuklje, proglašijo leta 1904 kaj ta-kega kot največjo nesrečo za kranjsko deželo.

Zaradi tega: par trop de zèle! in naj bi vendar že nehala pri nas raz-vada, da bi se ob hudi vročini po-samezniki kratkočasili na ta način, da suvereno rešujejo najvažnejša vprašanja na svojo pest na tak način, da se vstvarajo neprijetni prejudici za prihodnost.

Gospod dvorni svetnik je dolžan napraviti svojim novim volilem ne-kaj zabave. In ta namen doseže go-tovo, če zabavlja — avstrijski birokraciji. Ali tudi v tem oziru je zelo nepreviden.

Ako dr. Šusteršič spušča strole nad birokratimi, ima zase olajševalno okoliščino, da še ni — dvorni svetnik in da je ta birokracija včasih res napotil njegovim poličnim težnjam. V tem položaju pa g. Šuklje ni. Mi smo nam-reč ponižnega mnenja, da bi g. Šuklje danes ne sedel na Kamnu, temveč da bi še sedaj razlagal naši nad-ebudi mladini vročke francoske revo-lucije, da bi še danes blodil v mla-denških zmotah, da bi bil še danes hud liberalce in velik strah učitelja veronauka na dotičnem zavodu, kjer bi poučeval, ko bi avstrijska birokracija ne bila taka, nad kakršno se sedaj izraža brez vse nevarnosti na Kamnu, ko bi avstrijska vlada ne imela na razpolago nekaj mastnih sinekur kot so šolske knjige ali tobak.

Gospod dvorni svetnik zatrjuje danes, da že kakih sedemnajst let ni

bil več pravi liberalec, da je že pred 17. leti prilično izražal enake nazore, kakor jih propagira danes dr. Krek.

On hoče s tem reči, da je pre-menil svoje svetovne naziranje in to ne le še v zadnjih letih, ampak davno poprej. Ta trud gospoda dvornega svetnika se nam zdi docela depa-siran.

Svetovno naziranje? »Slovenec«, oziroma njegovi voditelji, katerim je namenjen ta kompliment, so take malenkosti, kot je svetovno naziranje, že davno vrgli čez plot. Ali gospod Šuklje tako malo pozna družbo, med katero je zašel!?

Hlev, v katerem iščojo zavetja »Slovenčevi« pristaši, je zelo obsežen, ima sicer majhna okna, ali velika vrata. »Slovenec« je ob prilikih zadnjih deželnozborskih volitev izrecno priznal, da ne ubija kranjskih libera-lcev zaradi tega, ker imajo od njega različno svetovno naziranje, ampak edino le zaradi tega, ker z njim ne glasujejo; izrecno je priznal, da vzame pod svojo streho vsakega liberalca, ne da bi ta moral preme-niti svoje svetovno naziranje, samo da z njim glasuje. Kar velja za vse liberalce, velja tembolj za g. Šukljeja in popolnoma odveč je, da se ta izgo-varja na mladeničke zmote.

S tem smo pri kraji. Nihče ne želi bolj iskreno, kakor mi, da bi fi-nančno politična izvezbanost g. Šukljeja prišla v korist našim učiteljem, nekaj pa je, česar ne prenesemo in ne bomo nikdar prenesli in to je, da bi nas on učil politične mo-rale. In edino le zaradi tega smo napisali te vrste.

Ricmanjsko cerkveno vprašanje.

XL.

Ko je škof Nagl videl, da ni mogel niti s Telovsko procesijo pridobiti Ricmanjev ter jih spraviti nazaj pod dolinsko župnijo, je osem dni potem poslal kaplana Krančiča na »dopust«. Pravi vzrok temu »do-

pustuje bil, ker se je orožniško poveljništvo naveličalo ko-medij, ki jih je tržaški škof uprizarjal v Ricmanjih ter mu je odpovedalo orožniško po-moč. Izginiti je imela izpred farovža častna straža in zato je bila lepa prilika, da izgine iz Ricmanj tudi kaplan Krančič, zlasti ker je postal akutno tudi vprašanje glede njegove plače. V vsem tem času, kar je bil Krančič v Ricmanjih, ni nobenega krstil, nobenega pokopal in nobenega para poročil.

Vabil je pač ljudi, naj gredo žnjim k tržaškemu škofu in dolinskemu župniku, a zmanj. Povrh vsega tega so v onem času, ko je škof dr. Nagl v svojem »pastirskem pismu« nazival Ricmanje svojim vernikom in jim dajal druge lepe priimke, izhaljali v nekih slovenskih duhovskih listih članki, ki so imeli vse drugi namen, kakor da bi ljudstvo v Ricmanjih pomirili, da, v teh člankih so bili proglašeni Ricmanjev na-ravnost za »bandite« samo zato, ker so odločno zahtevali svoje pravice ter niso hoteli več pod dolinskega župnika.

Začetkom maja 1903. je bil kri-ževski škof Drohobetski v za-devi ricmanjskega vprašanja poklican na Dunaj in sprejet od cesarja v avdijenci. Torej očividni dokaz, da je omenjeni škof imel le neko oblast in neke pravice v Ricmanjih, kar so hoteli izvestni krogi utisiti, kakor smo že gori ome-nili.

Mesec junija potem je odpoto-val škof Drohobetski v Rim. V privatni avdijenci dne 20. ju-nija 1903 mu je pokojni papež Lev XIII. obljubil, da dovoli Ricmanjoem prestop na gr-ško-katoliški obred, pristavl jele, da radi formalnosti izro-či prej to zadevo posebni ko-misiji kardalov in v pretres, a naložil je škofu, naj predloži o vsej zadevi spomenico. V tej spomenici, ki je naslovljena na

LISTEK.

Janka Kersnika zbrani spisi.

Zvez. III. Seš. II.

I.

Slovenski jezik je zadnja desetletja šudovito napredoval; blagoglasen in mehak se je razvil iz ust naših prednikov, a k tem lastnostim se je pridružila zdaj še nenavadna gibkost, elastičnost in eleganca, tako da se more danes meriti z vsemi svetovnimi jeziki. To je zaslužna naših marljivih slovstvenikov, ki so z iskreno ljubezni se posvetili negovanju slovensčine, v trdnem prepričanju, da se more naš narod ohraniti le tedaj, ako ima spretno orodje, s katerim bo stal na braniku za svoje pravo. Jezik je glavno svojstvo narodne individualnosti; narod, ki ima bogato razviti, živ jezik, kateri še išče izraza in stremi po najvišji polnosti, tak narod priča o svoji kul-turi, tak narod ne umira.

Čeprav ne med glavne pionirje,

ki so oblikovali naš jezik, vsekakor pa med vrlo zaslužne pisatelje, ki so ves trud obračali na to, da jim je bila slovenčina čista in lepa, ter tako z vzgledom kazali, kako se ima pisati v našem jeziku, spada Janko Kersnik. Več slovstveni zgodbovinar bo ocenjevale zasluge tega pisatelja moral v prvi vrsti omeniti njegov izborni slog, ki je največja prednost Kersnikova, in največ iz tega vrakra je prava naslada čitati njegove spise. V tem pogledu je kazal fin umetniški okus ter kot stilist visoko nadkril Jurčiča, ki pa je drugače seveda mo-godenje ustvarjajoče sile.

Jurčič je bil učenec romantikov ter je gledal v prvi vrsti na to, kaj in ne kako piše. Iz njegovih junakov diha moč, Jurčičeva karakterizacija oseb je plastična, njegova fantazijsa bujna, ter je še dandanes najzanimivejši slovenski priповednik, četudi ne največji umetnik-beletrist. Kersnikova nmetniška individualnost je sicer večja, v njegovih spisih je najti več harmonije, več okusa, a manj življenja, manj moči nego v Jurčiču.

Kersnik je imel jezik tako v oblasti, kakor malokdo za njegove

dobe, in zato moramo globoko ob-žalovati, da ni imel več prilike po-svetiti svojih moči pisateljski muzi. Stanovske dolžnosti so ga ovirale, da ni mogel v obilnejši meri orati slovstvene njive, a v poznejših letih mu je narušeno zdravje celo popol-noma iztrgal pisateljsko pero, dokler ni v letu v naročje majki — zemlji.

Kolikor srečnejši so v tem oziru drugi narodi, pri katerih pisateljem ni treba z vsakdanjimi skrbmi ubi-jati duševnih sil in lahko ne glede na vse drugo črpajo iz vrela svoje poezije. Res je to stereotipna težba, ali kdor opazuje dela naših pisate-ljev, se ne more ubraniti gremih misli.

Kersnikovih spisov je izšlo do-slej šest snopičev, to so trije zvezki, in pričakovati nam je še k večjemu dveh knjig, in pred seboj imamo zbrana dela enega najboljših sloven-skih pisateljev. Ali na drugi strani zopet je brez dvoma, da se danda-nes na naši slovstveni njivi toliko pridel, da zadostuje v veliki meri našemu malobrojnemu čitateljstvu; naš knjižni trg se je zadnja leta po-vzdignil do častne stopnje, tako da

nastaja občutna potreba, da se raz-siri čitateljski krog.

S Kersnikom se zaključuje slo-venska klasična doba, za njim so zavladale moderne ideje in naši knjigi, in ni več daleč čas, ko se razvije do vrhuncu slovenska proza. Korak za korakom stopamo z drugimi na-rodi in uprav na slovstvenem polju imamo morda beležiti večje uspehe, kakor v katerikoli drugi panogi kul-turnega razvoja. Naravno, da imajo drugi, večji narodi lepše razvito slov-stvo, da n. pr. v Čehih izide vsakih štirinajst dni več knjig kakor pri nas vse leto, ali relativno vzeto, si ni-mamo ničesar očitati.

Zbrani spisi Janka Kersnika nam odpirajo pogled v zanimivo perijodo našega literarnega razvoja; v osem-desetih letih je bil ena najmarkant-nejših osebnosti na naši knjigi in se nam je tako omilil, kakor malokateri drugi pisatelji.

Poezija njegovih spisov objema z divotnim čarom čitatelja, nežni kolorit slovenskih krajin, naslikan z gorkim čuvstvom, se nam vtisne globoko v dušo. Kadar potujemo po domovini, se zagledajo naše oči ka-

kega jasnega dne v lepe kraje, ki nas pozdravljajo prijazno in domače. Ob kostanjevem in bukovem gozu sredi temnega zelenja se beli gradič; svež in zdrav duh veje izpod mogočnih dreves, ob poslopju se vije vin-ska trta; visoko se je vzpelja po ble-ščem zidu prav pod temno, starinsko streho. Pod gradičem se razteza vas, bele hiše slammnih krovov se gnostejo ob cesti, in na holmu kipi iz zelenja rdeči zvonik. Od potoka sem, od temnih jelš se čuje šumenje vode, se čuje enakomerno udarjanje stop. Kdaj smo videli ta kraj? Tako znan nam je, in dobro se ga spominjamo. In pridejo nam na misel Kersnikove povesti; v njih se nahajajo takšni kraji, o njih je sanjala naša duša. In sruje se nam prizor za prizor, pred očmi se poraja slika za sliko... To je moč Kersni-koje poezije.

Ni še v naši slovstveni zgodo-vini popolnoma označen pomen Kers-nikov, ali gotovo je, da mu umetniške sene ne more vzeti nikdo. O njegovem pisateljevanju se je doslej čitalo malo kritik, in zanimivo je, kako je ocenil Stritar v svojem

papeža, in ki je bila tudi tiskana, stojim med drugim črno na belem, da sta škofa Sterk in Drohobecki vpeljala v Ricmanjih staroslovenski jezik pri službi božji. Dovoljenje za prestop je bilo torej gotovo stvar, in bi bilo ugodno rečeno gotovo že v prvi polovici meseca julija 1903, da ni papež Lev XIII. dne 4. julija nagloma obolel in potem tudi 20. julija, kakor znano, umrl.

Vsa stvar se je sedaj radi sedisvankance, radi volitive sedanjega papeža zavlekla ter je prišla šele 27. avgusta 1903 pred posebno ad hoc sestavljenou komisijo petih kardinalov.

Ta čas sedisvankance in prve dneve vladanja novega papeža, je hotel dr. Nagl izbrati. Njegovi agentje v Rimu so obrabili mnogo podplatov ter obletali razne kardinale in kongregacije, zatrjujoč jim, da ako dovoli s. Stolica Ricmanjem prestop na grško-katoliški obred, tedaj prestopijo na ta obred zlasti Slovenci v tržaški okolici in mnogi tudi v Trstu samem ter da je v nevarnosti celo vsa tržaška škofija. Sam škof Nagl je v tej stvari popisal mnogo papirja in gotovo mu je šla v tem oziru na roko tudi avstrijska diplomacija, ki vidi v vsakem slovenskem očenašu panislavizem. A škof dr. Nagl je imel pri tem še drugi namen pred očmi, mislil si je, da Rim ne bo dovolil Ricmanjem prestopa na grško-katoliški obred, a da bo prevedal tudi staroslovenski jezik (glagolico) v rimskem obredu, ki je bil, kakor smo omenili, pri vsej službi božji v ricmanjski cerkvi postavno vpeljan. In s takoj prevedenjem bion zadobil močno orožje za vse slovenski del tržaško-koperske škofije vsaj je o Veliki noči poprej razglasil znane dekrete kongregacije obredov iz l. 1898! Da je škof Nagl predvidel, da bo odlok kardinalske komisije drugače izpadel, bi bil on sam na vse kriplje delal za — Unijo, kar sedaj gotovo bričko obžaluje!

Vojna na Dalnjem Vztoku.

Za Port Artur!

Po pomorski bitki dne 10. t. m. proruskoje angleški in nemški listi vsak dan, da so Port Arturju dnevi šteti in da mora trdnjava vsak trenutek pasti v japonske roke. A lovovsko gnezdo na kvantunškem polotoku se še vedno krepko drži in je dosedaj odbilo z velikim uspehom

»Zvončni roman »Na Žerinijsku, s katerim je Kersnik stopil l. 1878. na pisateljsko polje.

Stritar priznava z veseljem, da je Kersnik nenavadno nadarjen pisatelj, da se je pokazal »spretnega pripovednika, ki ume z ene strani dobro risati značaje, posebno ženske, dasi bi tu že zeleni nekoliko več krepkosti in plasti, in zna z druge strani kako spretno dati vsaki situaciji primeren kolorit, ustvarivši nam prav lepe podobe, katere nam v vsakem posameznem slučaju dušo prav — rekel bi — ubero. Posebna spremnost v oblikah, globoko čutje, gorki izrazi, gladek jezik značijo njegovo delo. — Pri posameznih osebah, ki so ponajveč dobro risane, se kaže, da njihova dejanja niso vedno psihološčno prav, ali pa da celo niso motivirana . . .«

To so odlomki kritike o njegovem prvem romanu. Povesti »Jara gospoda in »Očetov greh, ki tvorita II. seštek tretjega zvezka, sta iz poslednjih let Kersnikovega pisateljevanja. Čeprav kažeta nekaj hib, sta vendar v celoti lepi deli, ki pričata o velikem umetniškem okusu (Dalje prih.)

vse navale sinov »vzhajajočega solnce. Da, pretekel je že celo 23. avgust, zadnji termin, ki ga je dalo njegovo cesarsko veličanstvo, mikado Mutsuhito oblegajoči armadi, da zavzame Port Artur!

Torej vsi zli preroki, ki že več mesecev proruskoje skorajšnji padec portarturške trdnjave, so se dosedaj še blamirali. Vkljub temu torej, da so ti ljudje že opetovanjo pokazali, da nimajo nele nobenega proškega duha in daru, marveč so celo slepi za dejanske dogodke, ker se dano edinole voditi strastnemu sevraštvu do Rusije, kojo bi najraje prej ko mogoče videli poraženo in ponižano, bo vendar pretečna večina našega čitajočega občinstva tudi v bodoče še verjela brezpogojno vistem, ki bodo dohajale iz označenih virov! »Kdor ima oči, naj vidi, kdor ima ušesa, naj sliši!«

Kdor je s paznostjo zasledoval dogodke na bojišču in se dal pri tem voditi edinole svojemu rasumu, je že zdavnata spoznal, da se ne sme ni malo verjeti onim tendencijoznim vistem, ki dohajajo dan na dan z bojišča, pri katerih pa je vedno, kakor Nemec pravi, »der Wunsch der Vater des Gedanken«.

Kaj je pravzaprav resnica o dogodkih pred Port Arturjem? Razna poročila zatrjujejo, da je položaj te trdnjave naravnost obopen, a vkljub temu se Port Artur še vedno drži in kljubuje vsem sovražnim navalom, dasi ga Japonci naskakujejo dan na dan z vso silo! Kaj dokazuje to? Da je več verjeti onim vistem, ki zagovarjajo, da Port Arturju še ni odbila zadnja ura!

Po kitajskih poročilih so Japonci v zadnjem času zavzeli »važne pozicije« pri Zlati gori. 21. t. m. je japonska armada naskočila baje ruski center, zavzela Tajpingce in prodria po železniški progi do stanovanja generala Steslja.

Že pred nekaj dnevi smo naglašali, da se nahaja Zlata gora sredi notranjih utrd, in že bi se bili Japonci že polstili »važnih pozicij« pri Zlati gori in bi bili prodri že do stanovanja generala Steslja, bi bili že tudi gospodarji Port Arturja in na njegovem obzidju bi že zdavnata vihrala rdeča zastava »vzhajajočega solnce. Ako pa vrhu tega še uvažujemo verodostojna in popolnoma zanesljiva poročila, da se Japonci niso približali niti notranjim utrdbam in da je še cela vrsta zunanjih forov v ruskih rokah, potem mora biti pač vsakomur jasno, da spadajo veste, kakor so zgoraj navedene, v — kraljestvo bajk.

Bolj verjetno je torej poročilo, ki je došlo v Rim, da o padcu Port Arturja še v doglednem času ne more biti govora. Po tej brzjavki imajo Rusi še vse važnejše zunanje

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest.

XIII.

(Dalje.)

Prior Celestin je dogovorno s sodnimi župniki napravil natančen načrt, kako se duhovčina maščuje za dogodek pri pročenju na Vrhniku in kako poskusi zatreći začetek reformacijskega gibanja. S svojimi kmeti je Celestin posebej obračunal. Vedoč, da so samostanu podložni kmetje najnevarnejši, da so najbolj podpirali Erazma pri njegovem nastopu na Vrhniku, ter da se najbolj razvremajo za reformacijo, jim je za kazen naložil novo breme. Poleg vsega tega, kar so moralni že do sedaj dajati samostanu, jim je naložil novo desetino na kuretnino, na jajca in na perje ter zahteval, da morajo dajati samostanu tudi vsako deseto tele in vsakega desetega preščika. To je bil strašen udarec za itak silno obremenjene kmete, toliko strašnejši, ker so bili samostanski hlapci poslanji, da to novo desetino takoj izterjajo. Kmetje so v divji jezi stiskali pesti, ženske so jekale, a pomagaljo jim ni ničesar. Sicer so se kmetje takoj pritožili na višjo oblast in ugovarjali, da postopa samostan nepostavno, ali prior Celestin se je temu smejal, zakaj vedel je, da po-

fore v svojih rokah in tudi streljiva še v obilici. Takisto zadrstujejo še tudi živila za več tednov. S popolno gotovostjo se zatrjuje, da so bile izgube japonske armade zadnje dni naravnost ogromne. Cenijo se v celem vsaj na 20 do 30.000 mož.

To število japonskih izgub se smatra celo v Washingtonu in Londonu, kjer japonske neuspehe kaže radi podecenjujejo, za verjetno in ne baš pretirano. Zato se v dobropoučnih krogih tudi ne dvomi o verjetnosti poročila, da so Japonci vodigli ogromnih svojih izgub opustili prvotni svoj načrt, da bi s naskokom zavzeli Port Artur, marveč hočejo s stroginim cerniranjem poskusiti, trdnjavo izstradati in jo s tem prisiliti, da se uda. Koliko je na tem resnice, je seve težko dognati. Ako pa je resnično, potem je gotovo, da se bo Port Artur še držal ne samo tedne, marveč še mesece.

Dokaz pa, da japonske operacije pred Port Arturjem niso baš uspešne, je to, da Japonci o vseh dogodkih pred Port Arturjem trdovratno molče, dasi sicer vsak še tako malenkosten in navidezen svoj uspeh takoj razobesijo na veliki zvonec. Najjasnejši dokaz, da se Japoncem pred Port Arturjem ne godi baš najbolje, pa je, da je moral dosedanjem vrhovni poveljnik japonske oblegajoče armade, general Nogi, prepustiti poveljstvo maršalu Yamagati baje z bog tege, ker so vsi dosedanji njegovi nasloki na Port Artur ostali brezuspešni.

Japonsko poročilo o križarki „Novik“.

Poveljnik križarke »Čitose« je poslal tole poročilo: Križarka »Čitose« je 20. t. m. križarila v morski očini La Perouse, ne da bi kje opazila sovražnika. Ob 8. uri 24 minut se je srečala s križarko »Cušima«, ki je videla »Novik« 60 milij zapadno od Rejbun Islanda. »Čitose« je takoj odpula proti rtu Širetoko, dočim je »Cušima« križarila pred Korsakovskim. Ob pol petih popoldne je zapazila »Novik«, ga napadla in hudo poškodovala. Ob 5. uri 40 minut se je »Novik« umaknil v pristanišče Korsakovsk. »Novik« je bil zavti v bel dim in se ni videl. »Cušima« je bila znatno poškodovana in se je jela nagibati na stran, kar jo je prisililo, da se je umaknila, da bi popravila svoje poškodbe.

Dne 21. t. m. je »Čitose« odpula proti pristanišču Korsakovsk. Opazila je, da so »Novik« potegnili na obal in da je posadka zapustila ladjo. Nato je »Čitose« jela bombardirati pristanišče. Kasneje se je približala »Noviku« na 2500 metrov in videla, da je bil pri krmilu nagnjen in na krovu težko poškodovan. — Iz tega poročila

tečejo desetletja, predno se pritožbe rešijo.

Nekaj nedelj po pročenju na Vrhniku pa se je pri farnih cerkvah na Vrhniku in v Polhovem gradu, v Cerknici in na Igu ter pri mnogih podružnicah, koder so menili iz Bistre maševali, razglasilo med duhovniki dogovorno oznanilo, ki je vzbudilo med kmeti strah in trepet.

V oznanilu je bilo najprej povedano, da je Erazem pl. Obričan iz samostana v Bistri ubegel menih in sicer je pobegnil, da se odtegne kazni, ki ga je čakala za njegova hudodelstva. Erazem je bil v oznanilu popisan kot nekak tolovaj, ki ima kdo ve kaka grozodejstva na vesti in ki punta ljudi, da bi se obvaroval sodbe in se maščeval duhovščini. Zaradi tega se je zagrožilo z najhujšimi posvetnimi in cerkevnimi kaznimi vsem, ki mu dajo prenočišče ali hrane, ki ga poslušajo ali ubogajo, in zaukazalo se je, da ga je prijeti in izročiti cerkevem sodišču.

Ali to ni bilo še vse. Oznanilo se je tudi, kake cerkvene kazni zadenejo vse tiste, ki razširjajo nove nauke ali o njih sploh le govore, ki se ustavlajo duhovščini in govore slab o njih, ki ne hodijo redno k spovedi, k maši in k obhajilu po rimske običaju. Povedalo se je, da bo takim ljudem sploh preveden vstop v cerkev, da ne bodo

je jasno razvidno, da so Japonci sprva lagali, ko so trdili, da so »Novik« potopili. Takisto so tudi lagali, da se je vas posadka potopila, ker je radi viharja japonske ladje niso mogli rešiti. Sedaj morajo sami priznati, da so se lagali. In kdo ve, če ni tudi izmišljeno njih poročilo, da je »Novik« težko poškodovan.

Z mandžurskega bojišča.

In Londonu se poroča, da Japonci neprestano rekognoscirajo vse gorovje vzhodno in južno od reke Tajce, dočim Rusi mirno vzirajo v svojih pozicijah. Drugo poročilo pa pravi, da namerava gener Kuropatkin Liaojang zapustiti in se umakniti v Mukden. V Liaojangu ostane baje samo 20.000 mož. Tretje poročilo pa pravi, da dobivajo Rusi dan na dan iz Harbina velike množice vojakov in da se Kuropatkin na noben način ne misli umakniti iz Liaojanga.

IZ Liaojanga pa se javlja: Dognašo se je, da ima armada generala Oka 17 težkih topov, določenih za obleganje. Sklepa se, da so Japonci pravno nameravali napasti utrjene pozicije pri Liaojangu. Ta njihov načrt pa so, kakor se kaže, prekrizali japonski neuspehi pred Port Arturjem, kakor tudi dejstvo, da se je v zadnjem času Kuropatkinova armada nepravilno okreplila. Opažajo se prvi znaki, da hoče Kuropatkin stopiti v ofenzivo.

Zatrjuje se, da ima sedaj general Kuroki samo 140.000 mož, ker je moral poslati pred Port Artur že okoli 60.000 mož. Z ozirom nato se Japonci ne upajo napasti Rusov, katerih je pred Liaojangu skorod vsekratliko. Pričakuje se pa, da bo v najkrajšem času general Kuropatkin navasil na Japonce.

Oklopniča »Sebastopol« poškodovana?

Iz Tokija se poroča, da je oklopniča »Sebastopol« v torek zjutraj odpula iz Port Arturja in zadebla ob mino, ki je eksplodirala in ladjo znatno poškodovala. Oklopniča se je nagnila na stran in se z največjo težavo umaknila v luko.

To poročilo je iz Tokija, in sicer še celo iz privatnega vira, s tem je povedano vse.

Ruske ladje v Šanghaju.

Reuterjev urad poroča: Ruski ladji »Askold« in »Grozovje« se nista uklonili ukazu kitajskega podkralja, da bi odpulti ali se razorozili. Rusi zahtevajo, da se jih pusti v pristanišču do 1. septembra, do katerega časa bosta toliko popravljeni, da bodo mogli odpulti. Kitajski taotaj (namestnik) pa deluje na to, da bi se popravila na ladjah ustavila in bi ladji moralni takoj odpulti. Ker se popravila vrše v angleški ladjedelnici, se je obrnil na angleškega konzula, da naj delo v

ladjedelnici prepove, kar pa je ta odklonil. Vse kaže nato, da bosta »Askold« in »Grozovje« ostala v Šanghaju, dokler ne bosta popolnoma sposobna za boj, zlasti ker so vse konzuli neprizadetih držav sklenili, da se ne bodo mešali v to zadevo.

Ruske križarke v južni Afriki.

Ladj, ki je ustavila in preiskala angleški parnik »Comedian«, je baje ruska križarka »Smolensk«, ki je preje križarila po Rdečem morju.

Da je zopet »Smolensk«, ki je še znan izra afere z »Mallacco«, ustavil angleški parnik, je Angleži silno razburili in vladu se je požurila, da je proti postopanju »Smolenska« takoj vložila v Petrograd protest.

Dr. Körber na potovanju.

Lvov, 24. avgusta. Za bivanja ministrskega predsednika v Lvovu sklicejo Malorusi tja velik ljudski shod, da opozorijo vlado na svoje težnje.

Dunaj, 24. avgusta. Oficijni listi poročajo, da potuje dr. Körber v Galicijo le zato, da na lastne odi sposna upravne in sodne razmere. Posl. Ebenhoch pa piše v svojem »Linzer Volksblattu«, da ima Körberjevo potovanje brezvomno politične namene ter bo tudi imelo politične posledice; posebno za Čeho bo ministerstvo potovanje povod, da urede svoje vedenje po spremenjenih razmerah med dr. Körberjem in Poljaki.

Poljske vzporednice v Tešnu

Opava, 24. avgusta. Sedaj je dognana stvar, da se že s prihodnjim šolskim letom otvor na učiteljišču v Tešnu prvi letnik poljskih vzporednic. Vsi predmeti se bodo poučevali v poljčini, razen pouka nemščine par ur v tednu.

Italijansko vseučilišče v Inomostu.

Dunaj, 24. avgusta. Končna rešitev o italijanskih paralelkah na vseučilišču v Inomostu se pričakuje v prihodnjem tednu. Vkljub vsem nemškim protestom je gotova stvar, da ostanejo italijanske paralelke v Inomostu. Težkoče dela le vprašanje o pripravnih prostorih. Nemške stranke v Inomostu so baje še vedno na straži ter prirede primerno protiakcijo, kakor brž izide tozadnevin vladni odlok. Nemci stoje na stališču, da se zadeva ne da rešiti le naredbenim potom, temuč le potom parlementa.

Autonomija Tirolske.

Inomost, 24. avgusta. Dr. G. Stefenelli, ki kandiduje v deželnem zbor, razglasa, da bo za brezpogojno obstrukcijo, dokler ne dobe Italijani svoje autonomije. Dokler ni to dosezeno, se morajo odstaviti vse druge,

Dalje v prilogi.

stanov in priznati ravnopravnost avšburške konfesije z rimske konfesijo, in ker je videl, kako slab vtis je to označilo napravilo na Vrhniko samo. Vrhničanje so bili ogorčeni in ne da bi se kaj dogovarj

še tiko opravičene in nujne zadeve. Tudi se obstrukcija ne sme za nobeno ceno prekiniti, temuč se mora nepretrogoma nadaljevati, dokler se vrla in Nemci ne omehčajo.

Trgovinske pogodbe z Italijo.

Dunaj, 24. avgusta. Tozadevna pogajanja med Avstro Ogrsko in Italijo so se razvila zadnje dni zelo ugodno. Na podlagi tistih nasvetov, ki so jih dobili avstrijski delegatje ob priliku svojega zadnjega bivanja na Dunaju, se je z italijanskimi delegati doseglo principalno sporazumljene; razlike so le še v nekaterih podrobnih točkah. Brezvdomno se pogajanja doženejo v najkrajšem času; ako ne že zadnje dni tekočega meseca, pa gotovo prve dni meseca septembra.

Dogodki v Albaniji.

Belgrad, 24. avgusta. V Peču so imeli Albanci velik shod, na katerem so sklenili: 1. pregnati vse krščanske orožnike in policaje; 2. ne pripustiti nikakih reform; 3. spahom ne dajati več osmine, temuč le desetino žita; 4. doseči osvoboditev ob sojenih albanskih voditeljev. Taki shodi so napovedani tudi po drugih krajih, kjer žive Albanci. Te svoje zahteve so Albanci s shoda brzjavno naznani v Carigrad. Dosedaj so se Albanci vedi še dosti mirno. Blizu mesta Peča čakajo na prostem zbrani na odgovor iz Carigrada.

Carigrad, 24. avgusta. Skopeljski vali je brzjavil turški vladni iz Peča, da položaj ni več nevaren.

Rim, 24. avgusta. Vest, da odstopi general De Georgis kot poveljnik macedonskega orožništva, ni resnična.

Dan milosti na Rusku.

Petrograd, 24. avgusta. Velika radost je zavladala po brezkončni Rusiji, ko se je naznalo, da je rojen prestolonaslednik. Še večje veselje pa je sedaj, ko je carjev manifest razglasil, da prinese carjevičevu rojstvo skoraj vsaki rodbini, ake ne posamezniku, posebno milost. Razen že naznanih milosti obsegajo še manifest: Vsi prestopki, ki se kaznujejo z globo, zaporom ali ječo, ne da bi se izgubila zraven čast, se oproste, ake se do dneva carjevičevega rojstva še ni izrekla odsoda. Politični zločinci dobe po prestani kazni na priporočbo pravosodnega ministra zopet nazaj svoje državljanke prav s številkami povedali, koliko je že njegovo mazilo stalo.

novi katere so svoje vloge res izborno rešile ter gospode: Flisa, Stojca st. in Stojca ml. ter Ogrina, ki so kakor po navadi izborno igrali ter pripomogli, da se je občinstvo res izvrstno zabavalo. Toče na glasoviru sta precizno izvrševali gospici Lenarčič in Komatar, upravljari pa sta igrala g. Lenarčič ml. na gosli spremljevan na glasoviru od gospice Polakove. Mešani zbor pod znanim spremnim vodstvom g. Štabla je pel kakor po navadi izborno. Po vzoredu pa se je razvila prav animirana prosta zabava, med katero so naše neumorne gospice uprizorile živahn kupčijo z srečkami, sladčicami, šaljivo posto, vse v korist naše družbe ter so tako nabrale in skupile lepo svote in obilo pripomogle, da je naša veselica tudi v gromotu oziru tako dobro uspela.

Z dežele. (Iz železniških krovov.) Od čuvajice št. 65 pa do Medvod ukazuje g. železnični mojster Alojzij Sever po železnicu. Ta g. prav rad zabavlja na liberalce. Pravi, da niso nobeni ljudje tako neumni, kakor libraleci. Pri tem je pa sam tako nesramnega govorjenja, da noben mlad fant ni tako, kakor on. In tudi prav dobro ve, kje ga škorenj žuli in prav nič ne gleda, aki ga mu prav liberalce pomaze. Samo da se kaj mazila dobri, pa je dobro. Pa njegovi škornji potrebujejo tako dragega mazila, da ga ne more vsak kupiti. Pa dobra produkcija, prinesi dobre pridelke. Tako je tudi letos meseca julija bilo, ko je c. kr. ravateljstvo v Beljaku državno pomoč med železnične čuvanje razdelilo. Čuvaj J. Jugovic ima sam 10.000 K denarja (kar je že sam mnogokrat govoril) ker mu je njegov oče tako veliko svoto za doto dal in nima nič otrok in 60 K mesečne plače pa je vendar dobil 15 kron državne pomoči, zato ker je g. Severju enkrat tako škornje pomazal, da ga še danes nič ne tiščijo. Čuvaj Hrovat ima pa 9 otrok in 64 K mesečne plače pa ni nič dobil, zato ker ne more tako dragega mazila kupiti, aki ga g. Severja škornji potrebujejo. Čuvaj št. 67 ima ravno toliko mesečne plače, aki Jugovic, pa ni dobil nič. Dne 13. avgusta t. l. so zopet dobili železnični čuvaji in gg. mojstri tisti denar, kar se ga je leta 1903 pri železničnem delu prihranilo. Tako so dobili eni čuvaji po 10 K gg. mojstri pa po 100 K. Čuvaj Juvan ima 1 otroka, čuvaj Šušnik ima 3 otroke, čuvaj Klement pa 6 otrok, pa ni nobeden nič dobil. Čuvaj Jugovic ki ima 10.000 K premorženja in nobenega otroka je pa dobil 10 K. Tudi železnični delavec F. Berčič je že prav zelo kronic dal za tisto dragi mazilo, ki ga g. Severjevi škornji potrebujejo, a kakor smo izvedeli, se on sedaj tam pod Sv. Joštom prav kesa, ker mu ni vse skupaj nič pomagalo. Sedaj je ravno na istem mestu, kot je bil poprej, ko je mazilo kupovati začel. Ako g. Sever želi, boderemo prihodnjih prav s številkami povedali, koliko je že njegovo mazilo stalo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. avgusta.

Šuklje in Metliko. Sedanj dvorni svetnik v. p. in klerikalni poslanec Šuklje se še gotovo spominja onih mnogih zdravic, ki jih je pripival svoje dni „svojim dragim Metličanom in belokranjskim rojakom, svojim zvestim in vedno zanesljivim zaveznikom in prijateljem“. Kje so oni časi! Ravno Metličani so spravili Šukljeta na površje, ker so verjeli njegovim besedam in obljudbam. Šuklje je snedel svojo besedo in pozabil svoje obljube! Izneveril se je svojim prijateljem in zaveznikom, ker je uskočil iz načrednega tabora med brezdomovske in breznarodne klerikale. Tako plačuje Šuklje tiste, ki so se bojevali zanj, ki so toliko žrtvovali zanj, da je do spel do dvornega svetništva. V zahvalo jim je obrnil hrbet in se sprljatejil z onimi, ki kradjejo poštenim Metličanom čast in poštenje! Ako bi danes nazdravljal Šuklje Metličanom, bi bila to največja razčalitv!

Šukljeta ni sedaj nič več v Metliko. In prav! Saj gotovo sluti, da bi mu pred nosom zapirali tista vrata, ki so se mu — navidezemu poštenjaku — sama v gostoljubnosti in prijateljstvu odpirala na iztežaj. Kadar je prišel prejšnje čase Šuklje v Metliko, je bil njegov prihod za mesto in mesečane prazniki. Danes bi se ozirali nanj s preziranjem, ker je prelomil sveto prisego, da bo vedno delal in živel za napredok Metličan in za korist Metličanov. Metličani so redili gada na prsih! Izvolili so ga celo za svojega častnega meščana. Treba bilo ubežniku na Kamnu dopovedati, da danes ne sodi več med metliške častne meščane! Naj izvaja konsekvenč, če ima le še trohico moštva v sebi!

Dopisi.

Z Vrhnike. Veselica, katero je priredila ženska podružnica sv. Cirila in Metoda na Vrhniki v nedelji 21. avgusta v prostorih vrhniške čitalnice, je v vsakem oziru povoljno uspela. Za to se imamo deloma tudi zahvaliti tukajšnjim tuječem ter ljubim gostom iz Ljubljane in Logatca, kateri so tudi veliko pripomogli, da bode ostalo čistega dobička za glavno družbo 300 kron, kar je za tukajšnje razmire prav veliko. Obe igri sta lepo uspeli — odkovali so se naši vrli diletanti — posebno moramo omeniti gospo Flisovo ter gospice Kobalovo, Kunsteljovo in Grud-

Eharsični shod. Od lanski sinode ni bilo v Ljubljani toliko črnih suken kot včeraj. Pohištvo življenje, ki je sicer v Ljubljani dosti pestro in slikovito, so sicer te črne suknje precej kazile, ali obilni zaslužek, ki so ga dali duhovniki ljubljanskim krščarjem, je to popolnoma odtehtal. Kako so duhovni gospodje poskrbeli na eharsičnem shodu za svoje neumrljive duše, nam ni znano, lahko pa potrdimo, da so imeli najnežnejšo skrb za svoja umrljiva telesa. Pri Križu so ljudje mislili, da so ti duhovni gospodje vasi s Požeruhovega doma. Včeraj je bila procesija. Spredaj so nune gnale nekaj otrok, potem je prišlo kakih sto moških tistega kalibra, ki se jih vidi pri vseh procesijah, za temi pa dolga vrata duhovnikov v različnih mašniških oblekah. Za monštranco so prišli škofovi lakaji, potem pa tertijalke. Konstatiramo izrecno, da se procesije ni udeležil ne en civilen človek, nego samo ljudje, katerim se nizka inteligenco že na obrazu pozna. Želimo, da bi eharsični shod obrodil obilo sadu, zlasti pa da bi vplival na duhovnike. Kaki duhovniki so prišli častit sveto R. Šenje telo, se je pokazalo v torek zvečer. Neki župnik je v uglednem ljubljanskem hotelu najel sobo. Tam se je za pobožnosti pri eharsičnem shodu hotel pripraviti s tem, da je svinjarskim govorjenjem in potem dejanski atikal nekega hotelskega uslužbenca ter ga skušal zapeljati v dejanje, ki se po § 129 lit. b. kaznuje kot hudo delstvo, in sicer z jebo od enega do pet let. Hotelski uslužbenec je temu udeležniku eharsičnega shoda pripeljal tako zaušnico, da se je duhovska posoda še drugo jutro za lice držala. To se je zgodilo v torek zvečer — včeraj pa se je ta apostol častoti v duhovski obleki udeležil procesije.

Zupan v Pijavi gorici je pravi tip kranjskega klerikalnega župana. Joža Jamnik — tako se namreč kliče ta klada — je že tri leta župan in bo zdaj zopet izvoljen, dasi v vseh teh letih ni položil nobenega poštenega računa. Jožo Jamnika ščiti njegov malopridni fajmošter in zato si sme vse dovoljevati. Obč. red sicer določa, da morajo biti računi vsako leto razgrnjeni in da ima vsak občinec vpogled v račune, ali Joža Jamnik se za to ne zmeni. Saj je zato klerikalec, da sme delati, kar hoče. Joža ima tako zaupanje do duhovske zaščite, da se je celo drznil reči, da sploh noben občan nima pravice pregledati računov. In res jih Joža ne počake. Pa temu se ni čuditi. Mož gleda samo na svoj žep, na občino pa nič, in je račune tako zmedel, da se mu pri tem prav dobro godi. Tako n. pr. uživa obč. lov sam, v račun pa ga ni postavil. Seveda se boji, da bi prišel v obč. odbor kak mož, ki bi mu malo na prste gledal in zato je skrel s fajmoštrovo pomočjo, da so bili izvoljeni samo taki odborniki, ki ne znajo ne pisati, ne čitati in ki za frakelj šnopsa vse potrde, kar župan hoče. S tem je ustrezno županu, ker se mu pri takem gospodarstvu dobro godi, in je ustrenzo klerikalnim odbornikom, ker se šnopsa napijejo. Toda — začeli so se zbirati temni občani nad županovo glavo. Pri dež. odboru leži imenita pritožba in ne bo dolgo trajalo, pa bo prišel dež. revizor in za ušesa potegnil kozla Jožo iz obč. zelnika.

Letnice v pridigi. Pred kratkim je govoril neki propovednik svojim ovčicam o sv. Jerneju, tem bojevniku Kristovem, koliko je za nebesa storil in da zdaj tudi uživa čež v svetem raju neskajeno veselje celih 2 tisoč let. Govornik je tega svetnika poslal okrogih 130 let prehitro v nebesa. Recimo, da ga je Krist takoj, ko je je začel učiti, pozval, naj hodi za njim. Naj je bil takoj po smrti svetnikom proklamiran, ga je še vendar govornik okrog 130 let prehitro v raj poslal. Ubogo ljudstvo, ki mora biti s takimi nevedneži zadovoljno!

V Robu so tudi začeli misliti, kako bi mladino podlivali in moralno spridili. V ta namen so ustanovili Marijino družba, v katero, kakov piše

„Domoljub“, prav pridno dekleta pristopajo. Upajo ustanoviti tudi mladeničko Marijino družbo. „Tako je lepo“, jih bodri dopisnik, „dekleta, le naprej!“ Tako je, le naprej dekleta, v moralno propast! Tu boste čule pri shodih, namenjenih samo vam, marsikaj delikatnega in pikantnega, kar vam je zdaj docela ali vsaj deloma še neznan in nejasno. Sadove bo pa pokazala bližnja bodočnost. Bojimo se le, da nam bo treba morebiti v kratkem kak pikant dogodek kakega Marijinega otroka objaviti, kakor se ti sploh dogajajo, kjer imajo Marijine družbe.

Iz Št. Vida nad Cerknico. Čakali smo zastonj, da bo prinesel „Slovenec“ kako prav bombastično pisano notico — kakor je to pri vseh procesijah, za temi pa dolga vrata duhovnikov v različnih mašniških oblekah. Na praznik Vel. Gospojnice se je vršila „redka“ slavnost. V propovedi pred blagosloviljem smo slišali zgodbino te dične družbe. Tu se je povedalo, da je štela družba ob svojem početku 130 deklet in 40 mladeničev. Sedaj pa smo našeli pri sprevodu z zastavo ogromno število mladeničev — bilo jih je samo pet. Pa tudi deklet gotovo ni bilo 130. In med njimi seveda precejšnje število že v pozni jeseni stojecih devic, ki se lahko odpovedo zapeljivostim tega pregrešnega sveta in igrajo Marijine otroke. Število se zelo krči, kakor se vidi. In ni čuda! Kdo bo vedno in vedno tičal v cerkvi? Tudi ta umetno skovana naprava se je začela že majati in rušiti. Zakaj manjka ji prave podlage. Poznamo v naši bližini vse časti vrednega župnika, ki je spoznal, da taka družba pač ne more obrodit dobrega sadu in zato je koj po svojem prihodu razpustil v svoji fari Marijino družba. Mislimo, da se v bodočnosti še marsikje kaj sličnega pripeti.

Imenovanje. Davni priestav g. Rud. Strnad v Kranju je imenovan za davčnega kontrolorja v Il. Bistrici.

Šolske vesti. Gosp. Fr. Silvester na Colu pride za šolovoditelja na Črni vrh, gosp. Vinko Engelmann v Velikih Laščah pride v Trnje, kandidat gosp. Ivan Mercina na Slap in kandidat gosp. Bogomir Felgič na Col. V Loški potok prideta kandidatini gospodinji Marija Pezdir in Angela Ferlič.

Izpred okrožnega središča v Novem mestu. Te dni se je vršila obravnavna, ki je jasno pokazala, kako neznanško hudojni in po kvarjeni so klerikalci. Na zatočni klopi sta sedela sin in turjaški ultraklerikalni župana 20 letni Anton Mušter iz Rečice in njegov 28 letni brat. Tožena sta bila zaradi krive prisegi, da bo radi po razkritju revizorjev skrajno osramočen. A tega niso storili. Sele po odhodu revizorjev so začeli otroci trditi, da je učitelj pobotnico zmaknil in skril. Obtožen Anton in Matija Mušter sta bila zaradi krivega priseganja obsojena na dva meseca težke, s posti poostrene ječe. Mališki brat in sestra prideta pa zaradi krive prisegi za njima. Ta obravnavna pojasnjuje razmre na deželi z bengalično lujo. Župan, ki ima županske nagrade 400 K in si zaračunava za pota več kot dobe učitelji na dijetah h konferencem — gospodari s tujim imetjem tako, da mu manjka 23 pobotnici, vsi štirje njegovi otroci pa prisegajo pred sodiščem po krivem, da bi poštenega učitelja ugonočili. In pri tem je pomisliti, da spada ta turjaški župan med stebre klerikalizma in da duhovščina postavlja drugim ljudem v zgled to — krivoprisežniško rodovino.

K „Zvezzi slovenskih pevskih društev“ je pristopilo pevsko društvo „Gorotan“ v Šmiljalu pri Pliberku na Koroškem, kateremu je pravovodja gosp. Val. Štangelj. To je dvajseto pevsko društvo, ki je do sedaj pristopilo k „Zvezzi“. Pozdravljamo ga iskreno in želimo, da bi njegov lepi, narodno zavednost in probujenost kažejoči vzdolg vzpodbudil k enakemu koraku tudi premnoga druga slovenska pevška društva, ki do sedaj še niso pristopila k „Zvezzi“. Opozorjam pri tej priliki, da je letošnja redna skupščina in odpodancev pevskih društev dne 18. septembra v Ljubljani. Naj bi torej ona pevška društva, ki še niso pristopila k „Zvezzi“, to čim prej storila. Zdržimo se vse! Delajmo skupno v doseglo vzvišenega pevškega smotra!

Glas iz gozdarskih krogov. Piše se nam: V „Slovenec“ št. 178 od 6. t. m., opozarja neki dopisnik iz Idrije, da se v temošnjo o. kr. gozdarsko šolo vpišuje pre malo slovenskih učencev. To je žal bog istina. Da pa si dotični dopisnik dovoljuje svetovati le takim učencem, katerim ne gre gladko v srednjih šolah, naj vstopijo v ta zavod, je naravnost žaljivo. Dopisnik je s tem pokazal, da sploh ne razume, kaj piše. Svetuje se mu torej, naj zanaprej opusti slične dopise, ker bi se mu moglo dogoditi, da mu gozdarji, kateri si niso radi nezmožnosti nadaljevanja šol, ampak radi veselja in ljubezni izbrali gozdars-

ski poklic, stopijo na prste. Gledo opombe, da služba ni težavnina in da je plača primerena, moramo reči, da ni dotedni dopisnik kompetenten soditi. Kdor ne pošna razmer naj raje molči! Ako se pa »Slovenčev pisač sploh hoče ukvarjati s to zadevo, naj se prej pusti natančno poučiti, v kakem gmočnem položaju se nahajajo c. kr. gozdarji, potem naj pride na dan s takimi dopisi, kateri ne bo istih samo žalili, nego jim priporočili doseči vsaj njih študijam in službam primerne plače, katera je do sedaj že vsak drugi c. kr. uslužbenec dosegel; za to mu bodo gozdarji potem jako hvaležni.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** po svojem tretjinskem dobičku v prid se vrši 28. avgusta velika ljudska veselica v Ščiki. Tujpriljno se bo družbi v hasek prodajal tudi narodni kolekcijski. Vsi, ki Vam je mar držba, pridite!

— **Odlkovani čebelar.** G. Fr. Unger, železnički uradnik v Ščiki, je dobil na 49. shodu z razstavo avstrijskih in nemških čebeljarjev v Dornbirnu krasno izdelano kolajno; nadalje mu je poklonilo osrednje društvo za Avstrijo srebrno častno kolajno, a avstrijsko šlezisko čebelarsko društvo bronasto kolajno. Končno je dobil z čebelarske razstave v Saksonsko Meiningen častno diploma. Vsa ta odlkovanja so razstavljena v oknu pekarne Föderleivih naslednikov na Mestnem trgu.

— **Krajna skupina c. kr. poštnih in brzjavnih uslužbencov v Ljubljani** priredila v nedeljo dne 4. septembra, t. l. vrtno veselico pri Koslerju v Spodnji Ščiki. Natančnejša pojasnila sledi.

— **Društvena bolniška blagajna c. kr. neeraričnega poštnega objeta na Kranjskem, Primorskem in Dalmaciji** izvolil je dne 14. avgusta v Cerknici izmed svojih članov za nadaljnjo dobo treh let g. Frančička Fajdigo, c. kr. poštarja v Sodražici, načelnikom; g. Ivana Danila, Stari (Dalmacija), namestnikom; g. Vekoslava Ravnika, Ljubljana 3, tajnikom; g. Martina Novaka, Kamnik, knjigovodjem; gosp. Ivana Mianija, Oglej, blagajnikom.

— **Samomor.** Posestnik Anton Stupar iz Homca v kamniškem okraju si je z britvijo prerezel vrat ter vsled tega čez nekaj ur umrl. Stupar je rad rožni venec molil in šnops pil.

— **Strela.** V nedeljo, 21. t. m. okoli pol 9. ure zvečer je nastala nad Smartnom in Litijo nevihta; vihar je razsajal, grmelo in treskal je in med tem je strela udarila v hišo g. J. Rogliča, stojec poleg Litije in zgrajeno tekoče leto. Strela se je razpršila v poslopju na 4 dele, od katerih eden je odšel po svetilki, viseči v sobi na stropu, ter je razbil na svetilki viseče topomer. Okoli svetilke je bila zbrana mnogoštevilna družina lastnika hiše, od katere je strela dva otroka podrla na tla, enega pa samo sunila. Ko so se prizadeti kmalu na to zavedli, se je pogledalo po hiši ter pri tem zapazilo pod streho ogenj, povzročen po streli, ki sta ga, še predno je izbruhnil, hišni gospodar in v hiši stanjuči g. Demšar udušila in pogasila ter si je zadnji pri gašenju nemalo roke opeljal. Strah prizadetih prebivalcev te hiše si je lahko misliti, posebno še, ko se je drugo jutro videlo, kako je strela v poslopju celo v kleti šwigala. Strah se je ponovil tudi prihodno noč, ko je nastala nevihta okoli Smartna in je med tem v Kostrelnici zopet treščilo v neko hišo in jo užgal. Hiša g. Rogliča je zavarovana pri banki »Slaviji« in je priznalo omeniti, da je zastopnik banke že tretji dan po nesreči povzročeno škodo ogledal, jo povsem kulantno priznal in odobril ter je tem načinom vsa storjena škoda docela poravnana.

— **Gasilno društvo v Gorjach** praznuje dne 4. septembra desetletico svojega obstanka z veselico. Veselica pri V. Janu (Mačku) v Spodnjih Gorjach, kjer bo veliko dvorišče spremenjeno v planinsko žotorišče. Kdor hoče en dan biti vesel in pozabiti težave in skrbi vsakdanega življenja, naj pride v nedeljo dne 4. septembra v Spodnje Gorje k Mačku. Društva, katera se udeleže veselice, naj se zaradi kosiila pravčasno oglase, da ne bo nereda.

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje dne 4. septembra ob eni popoldne pri Sv. Križu tik Slatine.

— **Umor pri Mariboru.** Orožniki so že izsledili in zapri morilca kuhanice Antonije Požeb. Morilec je 31letni zidar Anton Majcen iz Podvinice. Isti je ozeten in ob dveh otrok, a od svoje žene ločen. Priznal je, da je hodil usodnega dne z umorjeno ob bregu Drave, kjer so jo našli s prezrezanim vratom in nago, a umor taj. Toda njegova suknja je poškopljena s krvjo, ki jo je deloma skušal isprati, a iz svojih nedeljskih bliašči si je izrestal krpo na kolenu, ki

je bila brezvomno krvava, ker je najbrže na svoji žrtvi klečal.

— **Zadužila sta se** pri kompanju vodnjaka v Kapelah pri Brežicah delavca Anton Stengl in Josip Fresl, doma iz samoborske okolice. V soboto so dokopali vodnjak do 10 metrov globocene ter ga čez nedeljo dobro pokrili. To je bil vzrok, da se je v globocini nabralo preveč strupenih plinov. Ko se je v pondeljek spustil Stengl po vrvi na dno, je takoj omeljal. Fresl se je spustil brž za njim, a se je istako onesvestil. Potegnili so ž železnični kavljavi ponesrečena v vodnjaku, a poklicani okrožni zdravnik dr. Josip Strašek je konstatoval le smrt.

— **Poboji v Trstu.** V enem dnevu so se pripetili v Trstu trije poboji. Vsi širje napadaleci so bili seveda Italijani. Težaka Fr. Tragerja je v neki gostilni zabodel slaboglasni mizar Scarbonzin; 35letni delavec M. Ferro je na ulici napadel in dvakrat z nožem ranil svojo svakinjo. V neki ulici so našli v krvi ležati smrtno ranjenega 29letnega Jos. Trampusa. Pobil ga je iz Trsta izgnani slaboglasni M. Bettis, ki je imel grešno razmerje s Trampusovo ženo. Neki Godina pa je s sekiro pobil svojega mutastega brata.

— **Telefonsko zvezo med Dunajem in Celovcem** preko Ljubnega se otvoril dne 1. oktobra letos.

— **Spremljevalec bradetega duhovnika.** Včeraj zvečer je prišel v gostilno »Pri angelju« v Kolodvorskih ulicah neki bosenski bradeti duhovnik z brezposelnim trgovskim poslovnikom Aleksandrom Breitensteinom, rodom iz Saškega. Duhovnik je plačal solo in šel spati, Breitenstein pa v gostilno pit. Dubovnik je opomnil natakarico, da ne sme njegovega tovariša pustiti k njemu. Ko je Breitenstein nekoliko časa sedel v gostilni s čevljarskim mojstrom Debeljakom, ga je natakarica vprašala, če je oni bradeti gospod res duhovnik. Breitenstein je pritrdil in rekel, da je tudi on sam samostaneo in pokazal pod civilno obleko kolar. Pravil je, da sta bila s tem duhovnikom skupaj v samostanu. Priovedoval je razne dogodljive, ki jih je doživel po samostanu, toda natakarici in Debeljaku je začel vseeno postajati sumljiv. Zahteval je tudi račun za 4 K, češ, da mu bodo morali drugi dan povrniti stroške v tukajšnjem frančiškanskem samostanu. Ker pa fakteno ni bil toliko zapravljen, mu natakarica takega računa ni hotela dati. Hvalil se je, da ima za isto noč še 20 K, ki jih lahko zaprile, toda stroškov klub temu ne bode sam plačali. Po policijski urki je pa Debeljak opozoril na tega »duhovnika« mestnega nadstražnika Slanovca, da je opazoval, kam da pojde. Čim je Breitenstein to opazil, je šel takoj k stražniku ter mu začel pripovedovati, da je v obližju človek, ki nosi v roki nož, s kojim namerava govoriti kaj slabega storiti. Iskali so dotičnega nevarneča, toda ni ga bilo nikjer. Ko se je zdelo Slanovcu tega dovolj, je peljal Breitensteina na magistrat. Breitenstein ima pri sebi razne korespondence in nabožne reči, s katerimi gotovo slepi neumne ljudi in jim izvabljajo kot »duhovnik« na razne načine denar. V papirjih ima potrjeno, da je bil nekaj časa pri Cistercijancih, nekaj pa pripoveduje, da je v redu »Societas Jesu«. Pustolovec ima vse polno potrdil iz bolnic od Galicije do Dunaja in od Trsta do Bosne in je gotovo kak delomržen bolniščni simulant. Preiskava bode dognala, kako in kaj je s tem spremljevalec bradetega duhovnika.

— **Grozen umor.** Včeraj so našli v grmovju na Črnudah mrtvo taščo mestnega policijskega stražnika Jožeta Kocjančiča. Kakor je dognala obdukcija, je morilec ženo najprej onečastil, potem jo pa umoril. Vrah na vratu je imela polno las, kar je dokaz, kako se je borila z morilcem. Grozodejec je dosedaj še neznan.

— **Pogreša se** Uršula Mešeta, rojena 22. oktobra 1880 v Vrbljensah in ravno tja pričetna. Navedenka je pustila pri neki stranki poselske bukvice in obliko in neznanom kam odšla.

— **Nesreča.** Dne 24. t. m. je po naključju stopil Peter Fachinetti, paznik pri zgradbi predora v Rodolni pri Bohinjski Beli, na tam se nahajajoči dinamit, ki je eksplodiral in mu odtrgal na desni nogi vse prste in nekaj stopala. Prepeljali so ga do južnega kolodvora z vlakom, od tu pa do rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **S posebnim vlakom** se je sinoči ob pol 9. uri pripeljalo iz Rakova 500 vojakov c. in kr. 17. pešpolka. Odpeljali so se ob 10. uri 10 minut v Beljak. Tuji 500 vojakov c. in kr. 87. pešpolka se je peljalo s posebnim vlakom iz Celja v Nabrežino. — 100 lovcev c. in kr. 20. lovskoga bataljona se je pa peljalo iz Trsta v Trebiš.

— **Tatvina.** Včeraj popoldne je bilo g. Mariji Florjanovi na Cesti

na južno železnico ukradeno 10 K vredno krilo. Tudi gosp. Ferdinand Rotarju so bile v isti hiši ukradene dvoje spodnje hlače in krtača. Tatvine je sumljiv neki berač, ki je ob istem času hodil po hiši.

— **Prijet** je bil Ivan Gašperšič, prostak c. in kr. 17. pešpolka, ki je dne 19. t. m. pobegnil. Oddali so ga vojaški oblasti.

— **Najdeno.** Pred Turkovo trgovino v Prešernovih ulicah se je našla pretečeno nedeljo pumpa za bicikelj in navijak (»Franco«). Stvari se dobre na mitnici v Dunajski cesti.

— **Ljubljanska društvena godba** priredila dne 3. septembra t. l. na vrtu hotela »Itrija« v Kolodvorskih ulicah vrtno veselico s petjem itd. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 50 vin. — Ker je čisti dobiček namenjen v pokritje stroškov za musikalijo i. dr., se preplačila hvaležno sprejemajo. V slunugodnega vremena vrši se veselica dne 7. septembra t. l.

— **Najnovejše novice.** — Katoliški shod v Reznu je sprejel resolucijo za obnovitev papeževega kraljestva in glede podpiranja katoliškega vsečilišča v Solnogradu.

— Hud vrtinec je šel dne 23. preko Florence. Porušil je neko hišo ter je bilo podsutil devet oseb. Trideset hiš pa je tako poškodovanih, da se vsak čas zrušijo.

— Oče morilca ruskega ministra, lesni trgovec Sazanov, je umrl v toplicah Soden na Nemškem. Bil je zaradi političnih zločinov v svoji mladosti izgnan iz Rusije.

— Velik požar je bil v konjarni grofu Esterhazy v Totisu. Zgoraj je konjar in več plemenitih konj.

— Eksplozija v rudniku. V rudniku Gronau pri Hamburgu je nastala eksplozija ter je ubilo pet rudarjev, 15 pa je težko ranjenih.

— Draguljev za 150.000 frankov je bilo ukradenih draguljarju Esmelinu v Parizu. Tatovi so prišli skozi strop prvega nadstropja, kjer je bilo prazno stanovanje.

— Maloprindel v častniških skupinjih. Vojsko sodišče v Monakovem je obsodilo ritmojstra barona Horna zaradi begunstva, raznih sleparij in 11 hudočestvenih ponarejanj javnih listin itd. v šestletno ječo.

— 13. Oletna žena je umrla v ruskem mestu Bialistoku. Bila je židinja Rahela Stein, roj. Goldovska.

— Klub anarchistov je zavolila policija v Parizu. Anarhisti so skoraj sami Italijani, ki so bili takoj izgnani.

— Polkovnik Mašin, vodja srbskih zarotnikov, ki so umorili kraljevo dvojico, in svak umorjene kraljice Drage, je odpotoval iz dežele baje iz zdravstvenih ozirov, a takoj po kronanju kralja Petra gre v stalni pokoj.

— **Grozen umor.** V Kešu na ruski meji so napadli neznanici roparji hišo nekega židovskega trgovca ter so umorili trgovčeve ženo in tri otroke, hišo pa izropali. Trgovca ni bilo doma. Ko se je trgovec drugi dan vrnil, je znored.

Književnost.

— **Učiteljski Tovariš.** Št. 24 ima sledočno vsebine: Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta. — Gospod s Kamna. — Štajerske učiteljske organizacije. — Zbranovanja »Saveza hrv. učiteljskih društav«. — Kritikujoči glasovi. — Dopisi. — Državni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati. — Poziv.

Telefonska in brzjavna poročila.

Rusko-japonska vojna.

— **Petrograd** 25. avgusta. V nedeljo dne 28. t. m. se otvoril na najslovesnejši način tisti del transsibirske železnice, ki teče okrog Bajkalskega jezera. Rusija je izvršila pravi čudež. Ta 244 vrst dolga železnica, na kateri je 19 tunelov, 189 mostov, 10 vijaduktov in 10 postaj, in ki velja 53.600.000 rublov, je bila zgrajena v šestih mesecih, dasi so angleški listi zatrjevali, da gradba še v treh letih ne bo izvršena. Sedaj ima Rusija direktno in nepretrgano železniško zvezo z bojiščem in ne bo vojakom več treba iti peč omenjeno progo. Vse časopisje naglaša velikanski pomen te železnice, po kateri bo zdaj vozilo vsak dan 28 vojaških vlakov takoj, da bo Kuropatkin kmalu lahko imel dovolj vojaštva za ofenzivo.

— **Petrograd** 25. avgust. »Daily News« poročajo, da so Rusi ob

transsibirski železnici nabrali velike množine živil, zadostujoče za največjo armado. Rusi, pravi rečeni list, trde, da se prava vojna šele zdaj začne, in da bo Kuropatkin morda že sredi septembra v položaju lotiti se osvobojenja Port-Arturja.

— **Petrograd** 25. avgust. »Rusko Slovo« javlja, da so Japonci prisili kakih 50.000 Korejcev, da služijo v japonski vojski. Med temi Korejci je na tisoče takih, ki so pravzaprav otroci.

— **London** 25. avgusta. Tukajšnje časopisje kar divja proti Rusiji, ker njene ladje ustavljajo z vojnim kontrobandom otovorene angleške trgovske ladje. Listi pravijo, da vodi Rusija s tem očitno vojno proti Angleški.

— **London** 25. avgusta. Listi pravijo, da zasedejo Japonci, čim pada Port Arthur, otok Sahalin, ki postane baza japonskih operacij proti Vladivostoku.

Gospodarstvo.

— **C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku** naznana trgovina in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo potom ponudba oddalo dobavo raznovrstnega blaga za leto 1905. Med drugim bo dobaviti mecesnov les za mostove, tramove, prage (švelarie) iz hrastovega, mecesnovega in borovega lesa, deske, tramove, late, stebre, mecesnov in smrekov les, trd in mehak les za vozove, krajnike, oglje iz mehkega in trdega lesa, ročaje za orodje, toporišča za sekire, kladiva in lopate, okovane cize (šajtrge) brezove metle itd. Za to dobavo potreben ponudbeni vzorci in podrobni izkazi o vrstah, množinah in merah ter obdobji in posebni dobavni pogoji se lahko pogledajo in tudi brezplačno dobre proti poščitljivimi poštnimi priimenovanim ravnateljstvu, ki daje tudi vse pojasnila glede dobavnih pogojev. Ponudbe s potrebnimi pri logami je najkasneje do 10. septembra t. l. 12. ure opoldne vposlati c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Beljaku. Prepis dobavnega razpisa leži v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **C. in kr. pomorski stavbni urad v Pulju** je naznana trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je za leto 1905 in 1906 razpisana dobava različnih vrst lesa. Dobaviti bo vsako leto približno 30 vagonov stavbnega lesa, 45 vagonov rezanega in 5 vagonov lesa za podstavke (Staffelholzer). Ponudbe je najkasneje do 9. septembra t. l. poslati pod naslovom: »K. u. k. Marine Land- und Wasserbau-Amte v Pulju. En izvod dobavnega razpisa,

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurssi dun. borze 24 avgusta 1904.

Naložbeni pantrij.

4% majeva renta . . . . .

4% srebrna renta . . . . .

4% avstr. kronska renta . . . . .

4% zlata . . . . .

4% ogrska kronska . . . . .

4% zlata . . . . .

4% posojilo dežele Kranjske . . . . .

4% posojilo mesta Špljet . . . . .

4% Zader . . . . .

4% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . . . .

4% češka dež. banka k. o. . . . .

4% z. o. . . . .

Naznanilo.

Podpisana Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg vladno naznanja, da se je s pisarno iz Sodniskih ulic št. 4

preseila
v svojo lastno hišo, Kolodvorske ulice št. 22
„HOTEL ILIRIJA“

ter se priporoča častitim p. n. našim naročnikom za nadaljnja naročila; istotako pa tudi na nove naročbe našega izbornega marčnega in „Salvator“-piva vladno vabi.

Telefon v zalogu v Ščiki: Telefon v hotel „Ilirija“: štev. 187. štev. 163.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani.

Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani.

VABILO na ustanovni občni zbor

ki se bo vršil

dné 7. septembra t. l. ob 7. uri zvečer
v mestni dvorani v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo pripravljalnega odbora.
2. Volitev predsednika, osmero odbornikov in dveh preglednikov.
3. Določitev članarine za leto 1903.
4. Posamezni nasveti in služajnosti.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1904.

Za pripravljalni odbor:

Dr. Karl Triller.

2396

Hammond

najpopolnejši pisalni stroj.

Vsekdar ravne vrste.

Avtomatski odtisk.

10 let jamstva. Pošljatev na poizkušnjo.

TIRO brzosprenjač

Registraturske omare

za urejanje

dopisov, obrazcev,

2399-1

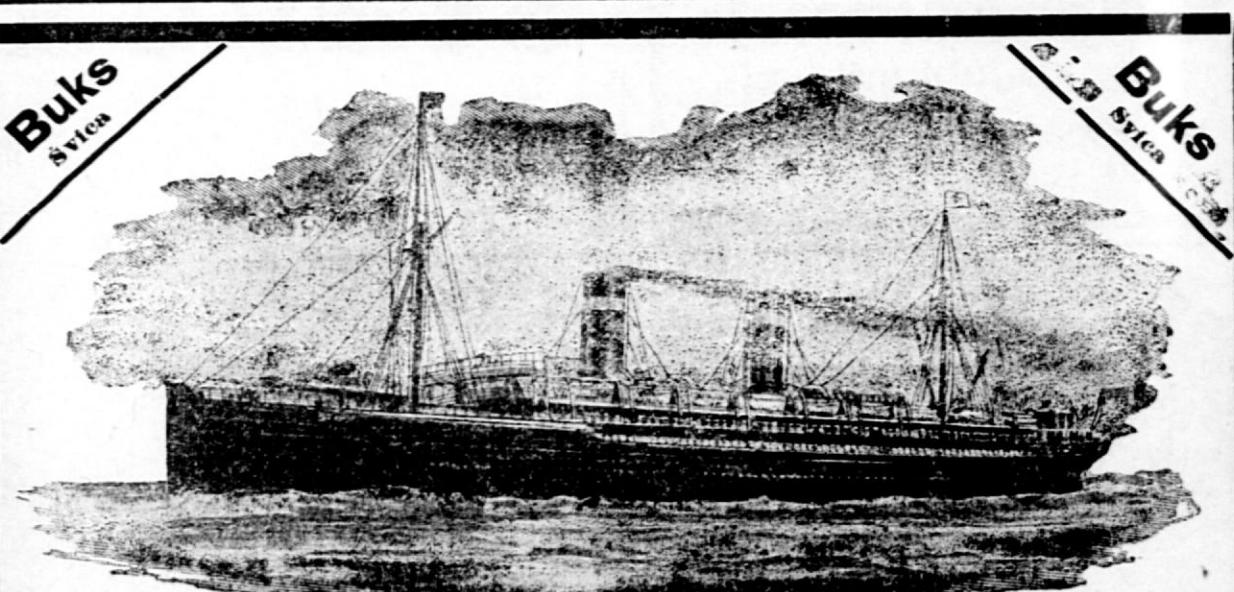
prospektov, vzorcev,

časopisov i. t. d. i. t. d.

Praktični pisarniški predmeti.

Ferdinand Schrey

Dunaj I., Kärntnerstrasse 26.

Čujte in strmite Amerikanci!

Cena iz Buksa čez Francosko v New-York samo **gl. 64.**

Cena Ljubljana — Buks samo 5 gl. 3 kr.

„All right Patner!“ Ako hitiš na Buks, tam se boš vozil

zanesljivo le 6 do 7 dni!

Vsa natančneja pojasnila daje zastopnik generalne agenture LOUIS KAIZERJA (za vso Švicico)

IVAN BIHELJ
v Buksu (Švica).

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Zahtevajte

cenike

za, po najnovojših predpisih izdelane

Šolske zvezke

pri 2375-2

Ivan Bonaču v Ljubljani.

Jernej Bahovec

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja

v Ljubljani

Sv. Petra cesta štev. 2

Filialka:

Resljeva cesta štev. 7

priporoča:

Najboljše urejeno zaloge različnega papirja, trgovinskih in poslovni knjig, šolskih zvezkov, bilježnic, črnala itd.

Dimnik, Avstrijska zgodovina za ljudske sole. Nastenske table za Crnjevo računico.

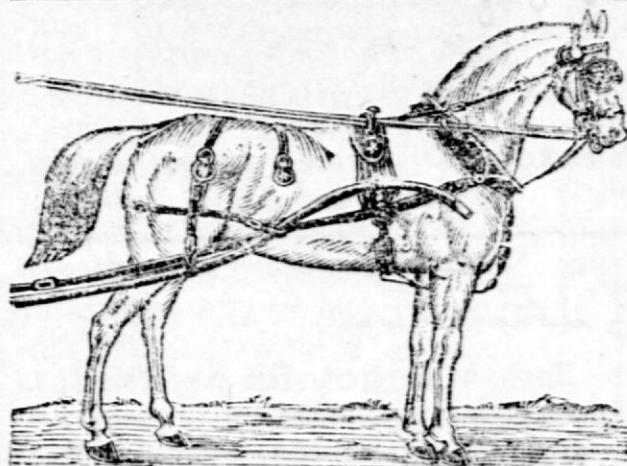
Šolske knjige za ljudske sole.

Molitvenike v raznih vezeh. Tiskovine za gospode odvetnike in c. kr. notarje.

Klape slovenskih literatov.

Razno galanter. blago itd.

Nizke cene, točna in solidna postrežba.

JOSIP STUPICA

Jermenar in sedlar

v Ljubljani, Kolodvorske ulice štev. 6.

Priporočam svojo zalogu najrazličnejših konjskih oprav

kateri imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge konjske potrebdštine.

— Cene nizke. —

Najboljši kosmetični predmeti so:

Aida mijo po 60 h cream po 1 K za olešanje polti in telesa.

Aida ustna voda zobni prašek po 1 K, za gojitev zob in ust.

Aida lasna voda lasna pomada po 1 K, za ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Aida“, ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschläger, kemik

v Ljubljani.

Nadomestek za „Aida“ zavračajte.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljše, prosto benzina, smože, petroleja ter kislina brez konkurence, brez vsacega duha

po najnižjih cenah: 1 kg. 80 h, več à 20 h, pri nakupu večje množine še ceneje.

Xovo! Patentirano **Xovo!**

nepremičljivo mazilo za počrnenje rujavih čevljev, usnja itd.

Vsekdar najnovije prave

GRAMOFONE

in plošče v veliki izberi se dobijo le pri zastopniku Nemške deln. družbe za gramofone

RUDOLF WEBER

urarju

Ljubljana

Dunajska cesta št. 20

(Hribarjeva palača nasproti kavarne „Evropa“).

Prodaja...
na ... obroke
... zamenjavo ... stare ...
... plošče

1718-19

Izvod iz razгласa.

Vsled razpisa odd. 13 št. 1661 od 1. avgusta t. l. si name...

rava c. in kr. državno vojno ministrstvo nabaviti različne oblačilne in opravne predmete za c. in kr. vojsko potom splošne konkurence.

Glede podrobnejših pogojev se opozarja na popolni razglas z zgorajšnjo številko in datumom, priobčen v št 189 od 20. avgusta 1904 tega lista. Ta razglas se tudi lahko pogleda pri intendantijah vojaških krajenvih poveljstev, pri monturnih skladisih v Brnu, Budapešti, Gradcu, na Dunaju (Kaiserebersdorf), dalje pri vseh trgovskih in obrtniških zbornicah avstr. ogrske monarhije.

2301-2

Tovarna za kruh in pecivo

KANTZ v Ljubljani

priporoča

pravi rženi kruh, mešan in črn.

Socnost in dobr okus pridobivata temu izdelku priznanje vsega občinstva.

Na mednarodni razstavi za živila v Bordeauxu je dosegel z drugimi izdelki te tovarne najvišjo odliko (častni križ in zlato svinčno z diplomo).

Prodaja se v hlebih in štrucah po 40 in 20 vin.

Naročila z dežele se najtočneje izvršujejo.

Velika zaloga najfinješega nasladnega peciva, biškotov in suhorja.

Vsak dan poslednja sveža peka ob 1/2. zvečer.

Dvanaest podružnic in prodajalnic.

Higienski transportni vozovi za kruh in pecivo.

Kaj je in kaj obsega

ravnokar v c. kr. dvorni in državni tiskarni

dovršeno delo, ki sta ga pospeševali vis. c. kr.

ministrstvo notranjih zadev in za trgovino:

Avstrijski centralni kataster

Ta doslej prva izdana, na podlagi avtent. uradnih podatkov sestavljena edina popolna

Adresna knjiga za vse

*

*

*

Avstrijsko

obsega v 10. oz. 11. zvezkih, ki se lahko posamič kupijo:

Vse protokolirane in neprotokolirane trgovske, industrijske in

obrtne obrave in natančno oznamenilo njih protokoliranja.

Vse naslove abecedno urejene po deželah, krajih in obrtih.

Abecedno urejeni zaznamek strok za vse zvezke.

Popolni LEKSIKON KRAJEV in POŠT.

V vsakem zvezku v c. kr. vojaško-geografskem zavodu na-

pravljeni zemljovid dotični dežele.

Natančno oznamenilo vsake mestne, tržke ali krajevne občine,

oziroma kraja.

Pri vsaki občini se tudi dalje natančno razvidi:

okrajno glavarstvo in okrajno sodišče, obseg, število pre-

bivalstva, občevalni jezik, cerkvena oblastva, šole, poštné,

zeležniške, paroplovskie, brzoprovne in telefonske postaje.

3182-75

3182-75

Cena zvezkom:

Zv. I. DUNAJ . . . . . K 13 — || Zv. VI. PRIM. I. DALM. , K 6,60

Zv. II. SP. AVSTRIJSKO " 14,60 || Zv. VII. TIR. I. PREDARL. , " 12, —

Zv. III. G. AVST. I. SLCB. " 11,80 || Zv. VIII. CESKO (dva dela) " 32, —

Zv. IV. STAJERSKO . . . . . 10, — || Zv. IX. MOR. I. SLEZIJA " 25, —

Zv. V. KOR. I. KRAJSKO " 8, — || Zv. X. GAL. I. BUKOV. . . . . 27, —

Naroča se v

KATASTERSKI ZALOGI, Dunaj IX. Hörlg. 5.

kakor tudi v vsaki knjigotržnici